

Marin Sorescu

IONA

TEATRU

IONA

Prefețele scrise de autorii înșiși nu-și au rostul decât în măsura în care vin cu niște precizări de ordin documentar. Altfel, să încerci să spui – e prea lung. Și poate că ai și uitat.

Creația e o bâlbâială în fața lui Dumnezeu. După ce a creat lumea în șase zile, el s-a simțit atât de epuizat încât n-a mai putut mișca un deget. A mai apărut oare ceva nou de atunci? Iată un exemplu de epuizare divină.

Recitesc după câțiva ani Iona, cu ochi rece, străin, și mă întreb: oare unde rămăsesem? Iona, proorocul care a fugit din fața Cuvântului, a încăput în burta chitului. Ca o scrisoare, în cutia poștală. Am găsit, poate din greșeală scrisoarea. Am citit-o cutremurat și mi s-a părut c-o înțeleg. Am încercat s-o transcriu. Asta a fost tot.

După aceea am vrut să-l uit pe Iona. Ce s-a ales din mândra cetate Ninive „mare înaintea lui Dumnezeu s-o străbați în trei zile de umblet”? Ce s-a ales de oamenii ei care s-au îmbrăcat în sac și s-au pocăit și nu i-a mai ajuns mânia de sus?

Am uitat absolut totul. Apelați la arheologie. Am fost întrebat dacă burta chitului simbolizează călătoria în cosmos sau singurătatea intrauterină. În ce măsură Iona e primul om ori ultimul om? Dacă dau o accepție freudistă, mistică, politică ori cabalistică experienței acestui personaj? Și mai ales ce semnificație are gestul final și dacă nu e prea multă amărăciune și dacă nu mi-e milă de umanitate?

Nu pot să vă răspund nimic. Au trecut trei ani de când am scris tragedia. Totul mi se încurcă în memorie. Știu numai că am vrut să scriu ceva despre un om singur, nemaipomenit de singur. Cred că lucrul cel mai îngrozitor din piesă e când Iona își pierde ecoul. Iona era singur, dar ecoul lui era întreg. Striga: Io-na și ecoul răspundea: Io-na. Apoi nu a rămas decât cu o jumătate de ecou. Striga: Io-na și nu se mai auzea decât Io, Io în vreo limbă veche înseamnă: eu.

E tot ce-mi mai amintesc

MARIN SORESCU

IONA

Tragedie în patru tablouri

PERSONAJE:

IONA, pescar

PESCARUL I

PESCARUL II , fără vârstă, figuranți

Ca orice om foarte singur, Iona vorbește tare cu sine însuși, își pune întrebări și-și răspunde, se comportă, tot timpul, ca și când în scenă ar fi două personaje. Se dedublează și se „strânge”, după cerințele vieții sale interioare și trebuințele scenice. Caracterul acesta „pliant” al individului trebuie jucat cu suplețe, neostentativ.

Dacă rolul va părea prea greu, ultimele două tablouri pot fi interpretate de alt actor.

TABLOUL I

Scena e împărțită în două. Jumătate din ea reprezintă o gură imensă de pește. Cealaltă jumătate – apa, niște cercuri făcute cu creta. Iona stă în gura peștelui, nepăsător, cu năvodul aruncat peste cercurile de cretă. E întors cu spatele spre întunecimea din fundul gurii peștelui uriaș. Lângă el, un mic acvariu, în care dau veselie din coadă câțiva peștișori.

- Acum încep să...
- Parcă aud poc, poc, tronc, poc, în năvod.
- Bolovani nu alta. Că avem o mare bogată.
- Ce mare bogată avem!
- Cred că nu mai au mult.
- Nici o grijă. (*Strigă.*) Iona!
- (*Răgușit.*) Iona!
- (*Mai răgușit.*) Iona!
- Nimic.
- Pustietate.
- Pustietatea măcar ar trebui să-mi răspundă: ecoul.
- (*Băgând de seama că n-are eco.*) Ei, dar ecoul?
- (*Mai strigă odată, să verifice bănuiala.*) Io...(*Așteaptă*) ...na... (*Așteaptă*)
- (*Frecându-și mâinile a pagubă.*) Gata și cu ecoul meu...
- Nu mai e, s-a isprăvit.
- S-a dus și ăsta.
- Semn rău.
- Aș, poate e vreo măsură mai nouă luată de pescari.
- (*Explicativ.*) Să se termine odată cu gălăgia de pe mare.
- Ce vacarm!
- Nu e bine să urlu pe mare.
- Pe uscat mai treacă-meargă.
- Dar pe apă, ba.
- Țip eu, țipi tu, țipă celălalt. Zgomotele s-adună.
- Valurile intră în vibrație.
- Ca un pod peste care trec soldații, toți în același timp: se dărâmă.
- Păi, când se pun și ăștia să treacă!...
- Așa e și marea. Intră în rezonanță valul ăsta, intră celălalt.
- S-ar putea isca o furtună!
- Și când s-ar dărâma toată apa peste noi...
- Zău nu e bine să strige toți de pe mare odată.
- Chiar dacă sunt naufragiați?
- Chiar naufragiații. Să strige toți, dar pe rând.
- Înțeleg, să nu se bage de seamă...
- Altfel s-ar crede că e o jelanie absolută.
- S-ar înfuria marea.
- (*Înțelept.*) De-aia fiecare om trebuie să-și vadă de trebușoara lui.
- (*Uitându-se în apă*) Să privească în cercul său.
- Și să tacă. (*Pauză.*)
- Numai că eu trebuie să strig. Să-l chem pe Iona.
- (*Strigă.*) Ionaaa!
- Nimic.
- (*Strigă.*) Să nu te prind pe-aici, auzi? Nu te mai ține după mine, Iona! (*Pauză.*)
- De fapt, Iona sunt eu. Psst! Să nu afle peștii. De-aia strig, să-i induc în eroare. Că Iona n-are noroc și pace.
- Peștii trebuie să creadă că el pescuiește cine știe unde. În altă parte... (*Râzând.*) Cred că ar trebui să pescuiască în altă mare. Poate acolo...
- Dar dacă poți să-ți schimbi marea?!
- A, nici pomeneală.

- (*Strigă.*) Iona, să nu te apropii de locul ăsta, că-mi sperii norocul.
- (*Scoțând năvodul gol.*) L-ai și speriat.
- (*Aruncă din nou năvodul*) Ce mare bogată avem!
- Habar n-aveți câți pești mișună pe-aici.
- (*Curios.*) Cam câți?
- Dumnezeu știe: mulți.
- (*Cu uimire.*) O sută?
- Mai mulți.
- Cam cât a-m număra toată viața?
- Mai mulți.
- Atunci, cât a număra toată moartea?
- Poate, moartea e foarte lungă.
- Ce moarte lungă avem! Dacă poți număra atâta bogăție... Ce mare bogată avem!
- Și cum poate marea să-i țină pe toți peștii ăștia pe mâncare și pe bere?
- Se descurcă. Greu, dar se descurcă.
- (*Râzând.*) Cred că le dă mai multă apă.
- Nu, că ei nu beau apă.
- (*Concesiv.*) Ei, le-o mai turnând ea și apă.
- Când îi vede pe toți cu gurile căscate...
- (*Încercând năvodul.*) Parcă acum atârnă mai greu.
- Cred că l-am prins pe-ăl mare.
- De mult pândesc eu peștele ăsta. L-am și visat.
- Nu-i vorbă, că eu visez în fiecare noapte doar pești.
- Poate unde mă ocup și cu... (*Gest, însemnând pescuitul.*)
- Dar prea m-am săturat de atâta duhoare în somn.
- Visul și peștele.
- Visul unu – crap.
- Visul doi – morun.
- Visul trei – plătică.
- La plătică întotdeauna mă trezesc înjurând. Mă foiesc în pat până spre ziuă, când ațipesc din nou, și ce crezi că visez?
- (*Curios.*) Ce?
- Ghicește.
- O balenă?
- Aș, n-am eu norocul ăsta! Ce crezi că visez?
- (*Și mai curios*) Ce?
- O fâță.
- O fâță?
- O fâță de pește atât de mic, încât...
- Nici nu ți-l poți aminti.
- Se topește până te trezești.
- Și așa în fiecare noapte de când mă știu
- Asta se mai poate numi vis?
- Și în timpul ăsta, cei doi copii ai mei dorm buștean.
- Cum pot dormi unii așa?
- O dată i-am întrebat: Mă, voi ce visați, de dormiți buștean?
- Și ei cu ochii sclipind de fericire: „Marea”.
- Ptiu!
- Dar poate lor le convine: visează marea *fără pește*.

- Doar apa mării frumoasă, a naibii când te uiți la ea. Asta visează ei, lăsând tot greu peștelui pe mine.
- (*Melancolic*) Dacă aş fi pădurar, de la o vreme mi-ar veni în somn numai copaci.
- Aş vrea să mă fac pădurar şi să visez chiar din prima noapte un milion de copaci.
- Şi eu să stau la umbra lor
- S-ar face în somn că eu stau la umbra lor.
- Ce umbră deasă trebuie să dea un milion de copaci la un loc!
- Deasă ca mierea.
- Şi eu colo, cu capul pe-o rădăcină, să mă tot uit după veverițe.
- Veverițele nu trebuie să le prinzi.
- Asta mi-ar lipsi - să mai alerg şi după veverițe în somnul meu nenorocit! (*Cătând spre năvod.*) Oare?!
- Ai, să-l scot?
- (*Nehotărât.*) Ştiu eu dacă a sosit momentul?
- De ce-o fi trăgând așa de greu năvodul?
- Barosanul...
- De mult îl pândesc eu... Ştiu şi cum arată. Uite-aşa are o gură! (*Gest indicând involuntar, gura peștelui mare din scenă.*)
- A, de mult îl pândesc eu.
- Îi cunosc fiecare solz
- Dacă mi s-a arătat noaptea!...
- De câțiva ani îl am în cap, numai că nu pot să-l pun aici în năvod.
- (*Făcându-și curaj.*) Dă, Doamne! (*Trage de năvod.*)
- Greu, greu...
- (*Scoate năvodul.*) Nimic? (*Uimire.*)
- Nimic.
- Atunci, ce naiba atârna așa? (*Privește în zare.*) Așa, înțeleg. Norul acela. Își culcase umbra exact pe năvodul meu.
- Mai bine m-aş face pescar de nori.
- Azi unul, mâine altul. Aş aduce repede potopul
- Că la nori am noroc. (*Pauză.*)
- (*Dă cu ochii de acvariu. Vorbind cu peștișorii*) Tot în voi mi-e speranța.
- Plevuşca, săraca.
- Ea duce greul mărilor şi oceanelor.
- (*Arătând spre acvariu.*) Sunt ai mei, particulari.
- (*Cu compătimire*) Au mai fost prinși odată.
- Îi țin pe fereastră. Lumina le face bine, ea conține fel de fel de substanțe. Îi îngrașă, îi înveselește.
- (*Trist.*) Numai că nu le dă drumul.
- (*Speriat.*) Cum să le dea?
- Sunt pescar şi trebuie să se găsească oricând un pește şi-n casa mea. Altfel ce-ar zice lumea? Când le arunc mâncare dimineța, rămân şi eu așa, privindu-i. Uneori stau ceasuri întregi.
- Dacă n-ai chef să te duci să prinzi alții, zice soția mea, care mă iubește, nu te mai uita așa la ei. Că mor şi ăştia.
- Ea mă iubește, dar nu când stau şi mă uit la pești.
- N-ar fi exclus să moară din privirea mea.
- Că am o privire otrăvită. Pe ce-mi pun ochii – moare.

- Așa zice ea
- Eu parcă n-aș crede. Dacă era așa, nu murea și ea? Ehe! De când!
- Dar ei tot or să se isprăvească. Pentru că de câte ori plec la pescuit, iau și acvariul. Când văd că e lată rău, am stat o zi întreagă degeaba, scot undița (*o scoate*) și-o arunc în acvariu. (*O aruncă.*)
- Pe cel care s-a agățat îl arunc apoi în năvod.
- Că e mult până prinzi unul. (*Cu ochii pe plută.*) Acum încep să tragă... Nu-i vorbă, și ăștia trag greu. C-au mai fost prinși odată...
- Dar până la urmă, unul tot dă în cârlig. (*Scuzându-l parcă.*) Apa mică... Nevoile de hrană mereu crescânde.
- Te pui cu nevoile?!
- Dacă e să fiu sincer, eu n-aș mai vrea să cadă acum nici unul.
- Asta e imposibil.
- E ca și când ai bea otravă și te-ai aștepta ca ea să nu-și facă efectul.
- Mi-e milă de el.
- Pești, fiți atenți, nada mea o să-și facă efectul!
- (*Privind acvariul, apoi marea.*) Apa asta e plină de nade, tot felul de nade frumos colorate. Noi, peștii, înotăm printre ele, atât de repede, încât părem gălăgioși.
- Visul nostru de aur e să înghițim una, bineînțeles, pe cea mai mare. Ne punem în gând o fericire, o speranță, în sfârșit ceva frumos, dar peste câteva clipe observăm mirați că ni s-a terminat apa.
- (*Cu solemnitatea unui cor.*) O, tu pescar, care stai sus de mal, măcar lasă-ne limpede drumul până la ea, nu ni-l tulbura cu umbra picioarelor.
- Trebuie să trăiesc și eu. Hai, mă, ai apucat-o?
- (*Se apleacă peste acvariu și în clipa aceasta gura peștelui uriaș începe să se închidă. Iona încearcă să lupte cu fălcile, care se încleștează scârțâind groaznic.*)
- Ajutor! Ajutoooooor!
- Eh, de-ar fi măcar ecoul!

Întineric.

TABLOUL II

Interiorul peștelui I. Bureți, oscioare, alge, mizerie acvatică. Impresia că te afli pe fundul mării și, în același timp, câteva elemente care să creeze impresia de pânțece uriaș. Eventual, colțurile mai întunecoase ale scenei se pot mișca ritmic, „Închide” și „deschide”: peștele mistuie. La început, scena e în semiobscuritate. În mijloc Iona în picioare, cu mâinile dibuind, năuc.

- Mi se pare mie, sau e târziu?
- Cum a trecut timpul!
- Începe să fie târziu în mine. Uite, s-a făcut întuneric în mâna dreaptă și-n salcâmul din fața casei. Trebuie să sting cu o pleoapă toate lucrurile care au mai rămas aprinse, papucii de lângă pat, cuierul, tablourile. Restul agoniselii, tot ce se vede în jur, până dincolo de stele, n-are nici un rost s-o iau, va arde în continuare. Și-am lăsat vorbă în amintirea mea, măcar la soroace mai mari, universul întreg să fie dat lumii de pomană. *(Pauză.)*
- Totuși, nu mi-e așa somn.
- Nu contează, trebuie să adormi.
- De ce trebuie să se culce toți oamenii la sfârșitul vieții?
- *(Îndemnându-se.)* Hai, pune capul jos. *(Dă să se culce. În acest moment, lumina se aprinde brusc. E ca o idee care i-a venit lui Iona.)*
- Asta era!
- Peștele! *(Realizând întreaga situație.)* Peștele, peștele... *(Mai mult nu poate să articuleze. Mică pauză.)*
- Sunt înghițit.
- Tot?
- *(Se cercetează.)* Tot.
- Înghițit de viu sau de... *(ezită)* de mort?
- Din moment ce-mi dau seama!...
- *(Aduce argumente.)* Pot să merg, uite, pot să merg încolo. *(Merge într-o direcție, până se izbește de limită.)*
- *(Întorcându-se, calm.)* Și pot să merg și înapoi. *(Merge; același joc.)*
- Pot să merg unde vreau.
- Fac ce vreau. Vorbesc.
- Să vedem dacă pot să și tac. Să-mi țin gura. *(Încearcă.)*
- Nu mi-e frică. *(Înlemnește în mijlocul scenei; pauză.)*
- Am auzit o poveste cu unul înghițit de un chit.
- *(Mirându-se.)* Ei, nu mai spune, serios?
- Pescuia tot așa, și vine chitul cel mare și „haț!”, apoi, „gâl, gâl!” – și gata!
- Ce gata?
- L-a înghițit.
- *(Înspăimântat.)* Și-a mai ieșit el zdravăn?
- Cum să iasă?
- Păi, te întreb și eu. Povestea ce zice, ce ne învață?
- Nu știu, c-am auzit numai partea asta, a-ntâia, care ne învață clar că poți fi înghițit de un pește.
- Asta puteam să nici n-o mai învăț.
- O aflam aici, de ce-oi mai fi pierdut vremea cu ea? De ce oamenii-și pierd timpul cu lucruri ce nu le folosesc după moarte?
- Pe mine mă interesa partea cealaltă. *(Pauză.)*
- S-ar putea să fi scăpat. S-a dat mult înapoi, și-a făcut vânt, și-a trecut prin burta peștelui fluierând. *(Fluieră o vreme.)*
- De fluierat știu să fluier și eu.
- *(În scenă cade un peștișor.)* Ce, a și veni prânzul?
- În unele părți se mănâncă mai mult dimineața și foarte puțin seara.
- *(Al peștișor.)* Eu cred că e tot prânzul.
- *(Altul.)* Oho! *(Ia năvodul și-l pune-n locul unde cad peștii.)*
- Poate am mai mult noroc acum, după evenimentele astea...

- *(Așteptând câteva momente.)* Ți-ai găsit! Când e să se țină ghinionul de om!...
- *(Zâmbitor.)* Parcă văd că din cauza mea o să crape și el de foame.
- Mai bine mă lăsa în pace. *(În năvod cad vreo zece pești.)*
- *(Nu se opune evidenței.)* Totuși, progresul e progres.
- A, nu, nu s-apucă nimeni să-l conteste.
- *(Ducându-și mâna la cap.)* Numai că nu mă simt eu așa de bine.
- Să-l pot gusta după pofta inimii.
- Zău, nu prea sunt în apele mele. *(Se clatină.)* Care-o fi cauza?
- Viața aceea, sau soarele... C-am așteptat mult în soare până să pice. *(Gest spre peștele mare.)*
- Tare curios aș fi să știu dac-a mai ieșit omul acela din chit.
- Nu cred, cine-ți mai iese afară pe vremea asta?
- Plouă? Circulă apa în natură, circulă. *(Privind ungherele scenei, care „mistuie”.)* Și peștele, uite-l cum mai lucrează! Dacă-i așa, stai să te ajut și eu, să nu macini în gol. *(Ia un peștișor din plasă și-l ține un timp într-un loc, unde „mistuirea” e mai puternică. În timp ce peștișorul se descârnează, Iona cântă pe o melodie apropiată cu Veșnica pomenire.)*
- Veșnica mistuire, veșnica mistuire,
Veșnica mistuire, veșnica mistuire,
Veșnica mistuire, veșnica mistuire,
Veșnica mistuire, veșnica mistuire,
(Iona se întoarce cu fața spre public, are lacrimi în ochi. Mică pauză. Deodată, izbucnește în râs.)
- A uitat să mi-l ia. *(Iar se pornește pe râs.)*
- *(Scoate cuțitul.)* Ca să vezi ce înseamnă să te pripești la-nghițit!
- Putea să pună și el o strecurătoare.
- Un grătar, ceva.
- Ar trebui să se pună un grătar la intrarea în orice suflet.
- Ca să nu se bage nimeni în el cu cuțitul.
- *(Către pește.)* Bine, mă mustețea, se poate să faci tu o imprudență ca asta?!
- *(Învârtind în mâna cuțitul.)* Dacă mă sinucid?
- *(Pipăindu-și cureaua.)* Sau ai prefera să mă spânzur?!
- N-am de ce să agăț ștreangul. Coastele tale se clatină.
- Nu există nici un val fix. Marea e-n năruire. Mi-ar veni toate astea-n cap.
- *(Pauză: schimbând tonul.)* Dar cuțitul putea să mi-l ia. Sau, cumva, sunt primul pescar pescuit de el?! O fi tânăr, fără experiență. Oriunde se întâmplă să dai peste indivizi tineri. E și normal, nu?
- Desigur.
- Altfel, numai cu babalâci.
- *(Meditând.)* Într-adevăr nu cred să fie el trecut prin multe ape. *(Râzând.)* Puteam să-l caut de dinți.
- De fapt, ar trebui să ne gândim la toate. *(Căutând un loc să-l străpungă.)*
- Pe unde-o fi mai subțire?
- Am fost o dată pe un munte și aerul era acolo atât de dens, încât m-am uitat la el. Se vedea. Am stat o jumătate de ceas și m-am uitat la aer. I se zăreau toate celulele și din cauza asta parcă era crăpat.
- Aici nu ești la munte, ești la mare.

- (*Continuând primul gând.*) Îți venea să-ți deschizi și tu toți porii. Îți venea să-ți deschizi chiar venele, să-l simți năvălind prin toată suprafața ta. (*Respiră adânc.*) Așa... (*Îi e rău.*) E așa greu să respiri...
- Cine-și mai deschide pori acum?
- Nimeni, cine e prostul să se expună? Nu vezi cum pute?
- Destul că tragi duhoarea asta pe nas.
- Am auzit că unii, dimpotrivă, își *oblonesc* porii.
- Brava lor! Deștepți (*Îi e rău.*) Ah, nu mai știu ce am. Deschide puțin fereastra aia.
- Care?
- Aha! N-au făcut fereastră. Pe unde-o fi mai subțire?
- Trebuie să sparg zidul... (*Se clatină de colo-colo prin scenă.*)
- Dacă aș avea mijloace, n-aș face nimic altceva decât o bancă de lemn în mijlocul mării. Construcție grandioasă de stejar geluit, să respire pe ea, în timpul furtunii, pescărușii mai lași. E destul de istovitor să tot împingi din spate valul, dându-i oarecare nebunie; vântul, el mai degrabă s-ar putea așeza acolo, din când în când. Și să zică așa, gândindu-se la mine: „N-a făcut nimic bun în viața lui decât această bancă de lemn, punându-i de jur împrejur marea”. M-am gândit bine, lucrul ăsta l-aș face cu dragă inimă. Ar fi ca un lăcaș de stat cu capul în mâini în mijlocul sufletului.

Întineric.

TABLOUL III

Interiorul peștelui II. Decor asemănător, în mare, celui din tabloul anterior. Poate câteva elemente în plus, spre a marca evoluția. Iar într-o parte a scenei – important! – o mică moară de vânt. Poate să se învâртеască. Atras de ea ca de un vârtej, Iona se va feri tot timpul să nu nimerească între dinții ei de lemn.

- Cred că-l pândea de mult. (*Reconstituind.*) Parcă-l văd pe răposatul: mă înghițise, cu burta plină de mine, se retrăgea și el undeva să mă ferece. *Să-i tihnesc!*
- Sătul, mergea așa prin apă, cam distrat și, de nepăsător ce era, dădea și din coadă.
- Precis dădea din coadă. Că așa fac, când sunt ei fericiți.
- Da' ăstalalt, care-l pândea de mult...
- Cam de cât timp?
- Eu știu cum o fi între pești? Oamenii, mă rog, își poartă așa ranchiună și-o viață întreagă.
- Bine, asta e altă poveste. Noi, oamenii, avem răbdarea mai dresată, mai evoluată.
- Dar dumnealui era pește și nu mai putea de foame.
- Ar fi vrut să dea și el din coadă...
- Să zicem că-l pândea de două zile.
- Maximum trei.
- Așa, cum înota, râgâind, deodată, „haț!”.
- (*Scena se zguduie din nou.*) Aoleu! Ce s-o mai fi întâmplând afară?
- (*Blazat.*) Aa, evenimentele...
- Până ies eu, poate se mai limpezesc lucrurile. (*Râde.*)
- Până mă „nasc” de-aici!
- (*Speriat.*) Dar dacă într-adevăr sunt mort și-acum se pune problema să vin iar pe lume?
- Povești!
- Nu vezi cum se învălmășesc toate?
- Sunt copii care vorbesc în burta mamei.
- Vrei să spui că și eu... ? (*Nu-și termină gândul.*)
- Fugi!
- Ba eu cred că aș fi în stare: doar mă cunosc destul de bine.
- Toate cu o limită
(*Se dă mai lângă perete și încearcă să se măsoare.*)
- În orice caz sunt destul de mărișor.
- Și copiii nenăscuți vorbesc – între ei. Doar gemenii. Femeile însărcinate se strâng mai multe la un loc – să mai stea copiii de vorbă. Așa se zice.
- Pun viitorul la cale. (*Pauză. Iona se plimbă prin încăpere, apoi se oprește îngrozit.*) Dacă sun geamăn?
- Cu cine?
- E aici, numai că nu-l văd.
- (*Certându-se.*) De mult trebuia să-mi pun ochelari. Neglijezi azi, neglijezi mâine, ajungi să nu-ți mai vezi fratele.
- Geamănul.
- Doi e o cifră... (*Intră Pescarul I și Pescarul II, cu câte o bârnă-n spinare. Nu scot nici un cuvânt.*)
- Patru! Suntem patru. (*Se dă mai aproape de pescari, îi recunoaște.*)
- Și voi? Dacă nu vă recunoșteam, credeam că...
- Ce mai faceți? (*Pescarul I și Pescarul II se retrag într-un colț al scenei și rămân așa, cu bârnele pe umeri. Iona își continua monologul.*)
- Altfel, mai aveam puțin și-nnebuneam. E strâmt aici, dar ai unde să-i pierzi mințile. Nu e prea greu.
- E chiar o nimica toată

- Pentru că există anumite condiții...
- Anumite? Toate.
- Dar uite, voi, pentru că ați fost doi, v-ați încurajat unul pe altul. (*Imitând.*) „Nu te lăsa măi tată!” – „Nu mă las, tăticule!” – „Nu te lăsa, tăticule!” – „Nu mă las măi tată!” (*Pauză.*)
- Și uite unde ați ajuns. Mare noroc, zău!
- (*Curios.*) Ei, cum a fost?
- Întreb și eu ca prostu'. Multă lume s-a împrăștiat.
- Și-o să se mai împrăștie. Așa se aude.
- Dar eu mă strâng acasă.
- Mergem împreună. (*Râzând.*) Sau poate mai huruziți pe aici?
- (*Râde și mai tare.*) Ați dat de bine, ai?
- Răspundeți.
- De ce vă abțineți?
- Ați făcut vreo înțelegere cât trebuie să rămâneți mâncați?
- Și mai aveți mult?
- Obligația? Față de cine? Cine e stăpân pe întoarcerea voastră? Pe reîntoarcerea noastră?
- Intrăm unde vrem și ieșim când vrem.
- Scurt!
- Hm, dacă mă gândesc bine, mie nu mi-a spus nimeni nici să stau, nici să plec.
- Ies din hoitul hoiturilor.
- (*Confidențial.*) C-am mai ieșit din unul.
- Și-acum, fiindcă tot sunt pornit pe drumul ăsta...
- Ei, ce ziceți?
- Înțeleg, înțeleg... Ce să le spun pe-acasă? Când oi ajunge-n sat or să mă ntrebe...
- Lasă că știu eu ce să le îndrug.
- Că sunteți bine. Nu e nici chitul ăsta așa rău cum crede lumea...
- Și o duceți destul de...
- Bine, bine, chiar... binișor. (*Înghiontind o femeie imaginară.*) Taci, femeie, ce tot te smiorcăi? N-auzi că soțul tău trăiește? Ce dracu? Acești ochi l-au văzut.
- E viu ca mine, n-auzi?
- N-a putut să vină acu, că-și scrântise un picior.
- Frânt de oboseală.
- L-a dus prea departe. Cum era el ușor... s-a tot dus cu el în burtă.
- Și cu vecinul...
- Și el tot slăbuț...
- I-a dus șoava, de se mira și marea: „Unde, mă? Unde-i duci?”
- „La mama dracului.”
- Hai nu mai plânge. Și-au făcut și o casuță.
- Știi, să se mai întremeze puțin.
- (*Mângâind.*) Hai, oprește-te odată, că mâine-poimâine te pomenești cu el aici. Vine neapărat. O fi chiar pe drum.
- Dar de măritat a zis că poți să te măriți. (*Pauză.*) Ca să ai și tu o mângâiere.
- „Să se mărite”, așa a zis. „Că eu, zice, nu mai am nici o pretenție.” Bun om!

- „Când o să ajung acolo, pe malul ăla al mării, sări-i-ar ochii, n-o să fac altceva decât să stau toată ziua întins la soare.”
- Ținea mult să se vadă tolănit în nisip.
- Să-și zvânte ciolanele.
- Da, că el avea și...
- Meserie nenorocită...
- Și în privința asta, chitul i-a cam dăunat. De bine, e bine în el, păcatele mele, da' o umezeală!...
- Ce să-i faci?!
- Poți să te opui?
- Chitul trăiește în apă și umezeala-l răzbește și trece-năuntru.
- Ce dacă acolo sunt oameni?
- *(Enervat.)* Atunci de ce-i mai mănâncă, dacă n-are condiții?
- Vorbești și tu prostii.
- Trebuie să trăiască și el, nu?
- Toți trebuie să trăim.
- Tocmai asta spuneam și eu – toți trăiesc... pe-acolo pe unde-or fi. Și nici nu știi când o să te pomenești că-ți bat, cioc, cioc, noaptea, în geam.
- *(Către cei doi pescari, care au stat tot timpul în scenă, muți.)* Lăsați pe mine. O scot eu la cap într-un fel și cu asta, nici o grijă! *(Pescarii dau din cap că sunt liniștiți și ies din scenă.)*
- Prostul de mine! Eu tot turuiam din gură, și ei or fi avut de lucru!
- Păi, din moment ce erau cu bârnele alea-n spinare...
- *(Cu obidă.)* I-a pus și la treabă!
- Greu se mai câștigă o bucată de pâine...
- *(Chibzuind.)* Și eu trebuie să-mi văd de ale mele. *(Scoate cuțitul și pe panoul din fundul scenei începe să-și taie un fel de fereastră.)*
- Dacă nu există ferestre, ele trebuie inventate. *(Scapă cuțitul jos, dă să-l ridice, apoi se răzgândește.)* Dar unghiile? De ce mi-au crescut ca la vii, și nu ca la morți? *(Zgârie cu unghiile de la mâna dreaptă locul început cu cuțitul. Se aude un „hârș”, apoi un zgomot ca de fierăstrău.)* Parcă sunt cuțite! Cu zece cuțite stăm altfel de vorbă. *(Începe să lucreze cu amândouă mâinile, degajat, ca și când ar trage la două fierăstraie.)*
- *(Zâmbind.)* Aș fi putut sparge această tobă chiar cu genele.
- *(Descoperire.)* Și în loc de gene am acum tot unghii.
- Și în loc de păr în cap am acum unghii!
- Și în mine sunt tot o unghie. Una puternică, neîmblânzită, ca de la piciorul lui Dumnezeu. O unghie care sparge încălțăminte și iese afară la lume ca o sabie goală.

(Panoul se dărâmă cu zgomot. Se face întuneric pentru câteva clipe, în care timp panoul e scos din scenă... El despărțise, de fapt, transversal, scena în două, interiorul peștelui doi, de interiorul peștelui trei care iese acum la iveală. La aprinderea luminii, Iona are câteva momente de buimăceală, apoi apreciază lucid situația.)

- Altul!
- Mă miram eu să se termine așa de repede!
- Și ce liniște!
- *(Cu un calm forțat.)* Altul.
- *(Și mai calm.)* Și ce liniște!

- (*Izbucnind.*) Mai e mult până în clocotul mării? (*Pauză.*)
- (*Se apleacă, privind ceva jos.*) Cărăbușii au o groază de picioare, dar când se răstoarnă pe spate nu mai pot să-și revină, sunt ca și pe lumea cealaltă. Poate ar trebui să aibă parte din picioarele din spate. Să-și distribuie mai rațional picioarele.
- A, e imposibil! Trebuie să înceapă mai întâi războiul pentru reîmpărțirea picioarelor. (*Culege ceva; deziluzionat.*) Nu e decât un biet solz. M-am înșelat.
- (*Scuzându-se.*) Nu vezi ce întuneric e?
- (*Ușor regret.*) Celălalt parcă era mai luminat.
- Nu-l vorbi de bine aici, față de prezentul.
- Acum, după ce l-a înghițit, cred că e totuna.
- Dacă-i era totuna, nu-l mai înghițea.
- O fi greșit.
- (*Nu se lasă.*) Era așa, mai transparent. Mai trecea cât de cât soarele din apă. Nu era acoperit, cum o fi asta, cu olane vechi, cu mușchi pe ele!
- Dar unde-o fi cărăbușul ăla?
- Adică nu era cărăbuș.
- Nu știu de ce mi s-a făcut dor de-un cărăbuș.
- Mai demult îmi plăceau gângăniile, tot felul de gângănii... Stăteam gânduri întregi și mă uitam la ele. Asta se-ntâmpla afară, când aveam mijloace să mă uit la ele.
- Există un fel de găze, seamănă cu furnicile, nu știu cum le cheamă... (*Se gândește.*) Nu știu cum le cheamă.
- Își fac niște găuri mici în pământ, cât ai băga un ac. Și se-nvârtesc cât se-nvârtesc pe câmp, apoi intră în culcușul lor.
- Cum și-or fi mai găsim ele împunsătura aia de ac, fiecare a sa, cât ți-e pământul de mare?
- Odată, una tocmai se pregătea să intre, am luat-o pe cal, că eram călare, și i-am dat drumul hăt, peste șapte poște. Să văd dacă mai nimereste înapoi.
- (*Curios.*) Și a nimerit?
- Nu știu, că n-am mai avut timp să cercetez. Au intervenit alte evenimente.
- Povestea asta cu...
- Nu, războiul, plecam la război.
- (*Cu obidă.*) Uite așa suntem noi împiedicați de la treabă!
- I-am scris mamei acasă să se ducă să controleze locul.
- Și?
- N-a mai găsit locul, c-a venit un cutremur și l-a mutat în altă parte.
- Aha! (*Pauză.*)
- Înainte mă gândeam tot timpul la soția mea.
- Acum, cu cât trec zilele, soția se întunecă parcă în minte și mama se luminează. Ca la fântânile cu două găleți. Una se scoboară, alta se înalță. Acum nu se mai înalță decât mama.
- Întoarcerea!
- Ce clar o văd!
- Poate că tocmai în momentul acesta și ea se gândește la mama ei. Dacă-ar trăi bunică-sa, și bunică-sa s-ar gândi acum tot la mama ei. Sunt coincidențe de-astea. Eu cred că există, în viața lumii, o clipă când toți oamenii se gândesc la mama lor. Chiar și morții. Fiica la mamă, mama la bunică, bunica la mamă... până se ajunge la o singură mamă, una imensă...

- Ce liniște trebuie să fie atunci pe lume!
- În momentul acela, dacă-ar striga cineva ajutor, cred c-ar fi auzit pe-ntreg pământul.
- (*Căutând în jur.*) dacă ar fi vreo sticlă goală pe-aici, aş scrie un bileţel, l-aş pune înăuntru şi l-aş lansa pe mare.
- Mamă – aş scrie –, mi s-a întâmplat o mare nenorocire.
- (*Rugător, exaltat.*) Mai naşte-mă o dată!
- Prima viaţă nu prea mi-a ieşit ea. Cui nu i se întâmplă să nu poată trăi după pofta inimii? Dar poate a doua oară...
- Şi dacă nu a doua oară, poate a treia oară. Şi dacă nici a treia, poate a patra oară. Poate a zecea oară. Tu nu te speria numai din atâta şi naşte-mă mereu. (*Pauză.*)
- Ne scapă mereu câte ceva în viaţă, de aceea trebuie să ne naştem mereu. Soldaţilor le scapă, mai ales pacea; obișnuieţi să doarmă în zgomot de tobe, de glasuri, la prima linişte deschid ochii, atât de larg îi deschid, că intră-n ei iarba şi păsările, ca în craterele vulcanilor stinşi. Somnambulilor le scapă nevăzută luna, şi se trezesc în mormânt şi umblă tiptil pe acoperişurile coşciugelor şi se suie-n vârful unui fir de iarbă, care-i aruncă afară la gâlbenuşul ciudatei planete. (*Pauză.*)
- (*Mai uitându-se odată în jur.*) Aş putea să pun biletul în băşica asta. (*O arată într-un colţ.*)
- (*În dubiu.*) O da-o?
- Atâta lucru! Să zică mulţumesc că nu-ncep să-l mănânc pe dinăuntru. (*Ia băşica, se uită la ea, apoi, cu cuţitul, îşi taie o bucată de piele din podul palmei stângi, pe care scrie apoi, cu sânge, câteva cuvinte. Scena aceasta trebuie jucată ca şi când lucrul pare foarte firesc.*)
- (*Pune scrisoare în băşică, umflă băşica, o leagă. Pauză.*)
- (*Explicându-se.*) Omul e dator să încerce.
- Parcă-i văd cum sar toţi, cu năvoade, cu undiţe, cu harpoane... (*Imitând forfota mulţimii.*) Toţi grămadă în bărci. Femeile cu felinare.
- O zi, două, cât e nevoie.
- Până mă dibuiesc.
- Pe el, că pe mine nu au cum.
- Dacă au felinare!
- Tot degeaba, e gros.
- Aşa e, al doilea era mai subţirel.
- Pss! (*Lungindu-se pe duşumea.*) Acum să te văd eu, unchieşule! Mai faci şi tu sacrificii. Până te-or prinde... Că nu mai e mult. Cred că te-au şi chitit. Uituc ce sunt! N-am lansat băşica în apă. Pe unde s-o...?
- (*Bate cu pumnul în coastele peştelui, să le-ncerce grosimea. Oftând.*) parcă-s zidurile Vavilonului. (*Din imprudenţă, calcă pe băşică. Aceasta se sparge cu un zgomot teribil, de explozie. Iona, năucit, îşi pune mâinile la ochi.*)
- (*Dezvelindu-şi ochii.*) Unde sunt?
- Un sfert de viaţă îl pierdem făcând legături. Tot felul de legături între idei, între fluturi, între lucruri şi praf. Totul curge aşa de repede, şi noi tot mai facem legături între subiect şi predicat. Trebuie să-i dăm drumul vieţii, aşa cum ne vine exact, să nu mai încercăm să facem legături care nu țin. De când spun cuvinte fără şir, simt că-mi recuperez ani frumoşi din viaţă. (*Găseşte jos scrisoarea.*)

- Am început să primesc și scrisori.
- Vreun naufragiat. Ei cam au obiceiul.
- Unde e mare – și scufundări.
- *(Râzând.)* Crede că eu pot să-l salvez!
- Scriu nenorociții, scriu...
- Plictiseala.
- *(Își aruncă ochii pe scrisoare.)* Se vaietă ca un copil... Să stea pe lumea cealaltă. Dacă se smiorcăie așa! A avut ghinionul să dea peste belea, și acum vrea să înduioșeze lumea cu soarta lui nenorocită... Să-și lase fiecare treaba lui și să pornească pe valuri! Află de la mine: n-o să miște nimeni nici măcar un deget. Nimeni din sat. Nimeni de pe pământ. Nimeni din cer.
- Cât e pământul de mare, să treacă scrisoarea asta din mână în mână, toți or să-ți dea dreptate, dar să intre în mare după tine – nici unul.
- Pe omenire o doare în fund de soarta ta.
- *(Mai calm.)* Ce, când ți-a fost bine, când te-ai închis în casă cu femeia ta ai urlat că ești fericit?
- Și chiar de-ai fi urlat, pe omenire ar fi durut-o-n fund de fericirea ta.
- Băiete, descurcă-te și tu cum poți.
- Și măcar pe maică-ta n-o mai necăji cu vești așa de proaste.
- Las-o să creadă că feciorul ei e bine sănătos. Și nu se teme de singurătate.
- *(Aruncă scrisoarea. Pauză.)*
- De ce m-oi fi înfuriat atâta?
- Nu pot să mă fixez pe o singură stare.
- Ca mușchiul pe copac pe o singură direcție.
- Uneori uit unde mă aflu și zâmbesc așa, fără motiv.
- Câteodată sunt vesel. *(Râde.)*
- Vesel de tot.
- Pentru că uit de mine. Mă pierd pe undeva, în vreun loc depărtat, cum ai uita o carte pe fereastră.
- Păi dacă am ști în fiecare clipă unde ne găsim... *(O zguduitură a scenei.)*
- Se clatină lumea ca un ou clocit.
- Clocit și răsclocit.
- Din care trebuia să iasă cine știe ce viitor luminos.
- *(Râzând.)* Dar s-a răzgândit.
- O fi amânat.
- S-a clocit oul.
- Acum sunt vesel, ori... ?
- Așa și-așa.
- Simt o moleșeală...
- De ulcior care se umple, gâlgâind în fântână.
- Într-o fântână seacă.
- *(Pauză.)* Ce pustietate.
- Aș vrea să treacă Dumnezeu pe aici.
- Mi-e dor să văd pe cineva mergând pe drum. Să apară de acolo și să dispară pe dincoace. Câțiva pași prin dreptul meu...
- Când am să ies de aici, am de gând să opresc primul om întâlnit și să-l întreb: „Ce mai faci?”
- Sunt plin de planuri.
- Vezi să nu crăpi.
- Ca bășica aceea?

- Mai rău: ca toate bășicile de pe pământ la un loc.
- Atunci, măcar o să fie o explozie ca lumea.
- Așa o fi fost ș cutremurul care-a mutat din loc malul unde-și înțepase un cuib găza aia?
- E mult de-atunci, cum de mi-a venit în minte?
- *(Uitându-se atent într-o parte.)* Sunt ochii mei aceia care mă privesc?
- Ți se pare. Nu e nici o oglindă pe-aproape.
- *(Îngrozit.)* Sunt ochi adevărați. *(Numără.)* Unu, doi, trei, o sută de perechi. Uite, și-n partea cealaltă, și dincolo, și aici. *(Scena se întunecă treptat, mișcări nelămurite prin unghere.)*
- Sunt pești în spatele ochilor.
- Pești vii.
- Puii monstrului mare. Cei nenăscuți, pe care-i purta în pântec. Explozia i-a trezit la viață și acum cresc de spaimă. Noaptea e atâta beznă. În pădure, încât copacii cresc de spaimă.
- Ce mari s-au făcut!
- Vin spre mine cu gurile... *(Caută cuvântul, nu găsește.)* Cu gurile... scoase din teacă. *(Țipând, ca într-un vis.)* Mă mănâncă!

Întuneric.

TABLOUL IV

O gură de grotă, spărtura ultimului pește spintecat de Iona. În față, ceva nisipos, murdar de alge, scoici. Ceva ca o plajă. În dreapta o movilă de pietroaie, case, lemne. La început, scena e pustie. Liniște. La gura grotei răsare barba lui Iona. Lungă și ascuțită – vezi barba schivnicilor de pe fresce. Barba fâlfâie afară. Iona încă nu se vede.

- Strașnic năvod mai am. Vreau să prind cu el acum soarele.
- Doar atât! Soarele! (*Râzând.*) Și să-l pun la sărat, poate ține mai mult.
- (*Se arată și Iona, își pune mâinile la ochi, ferindu-se de lumină.*) Marea. (*Luându-și mâinile de la ochi.*) Marea!
- Aerul! (*Respiră adânc. Constatativ.*) Da, ăsta e aer. (*Mai respiră odată, adânc.*) Să nu-mi spui că și cel dinăuntru a fost aer.
- Nu, să nu-mi spui mie asta că...
- Numai eu știu ce-am respirat. Eu, și cu nările astea ale mele.
- (*Dându-și un bobârnac peste nas.*) Acum încep să se frăgezescă și ele. (*Vesel.*) Aici, în larg, la înfrăgezirea nărilor.
- (*Dilatându-și nara stângă.*) Ia respiră tu acum cum știai să respiri la tinerețe. (*Respiră.*)
- Și tu! Leneșo! (*Același joc, cu cealaltă.*)
- (*Cu emoție.*) Aer adevărat.
- Aer de-al nostru – dens.
- Că avem munți înalți.
- Că avem păduri.
- Că avem mare.
- (*Întinde mâna dreaptă înainte, răsfirându-și degetele.*)
- Vreau să respir un pic și cu podul palmei.
- Lasă, că știu eu ce fac.
- Puțin ozon pe liniile norocului.
- Și puțină briză.
- (*Pauză. Toată scena până aici trebuie jucată exaltat, ca o nebunie. Acum Iona începe să se dezmeticească.*)
- Cum pierd timpul cu fleacuri!
- (*Aproape plat.*) Nu trebuie să ne pierdem timpul cu fleacuri!
- În curând, hoitul acesta se va scufunda... Va lua apă și... (*Gest de adio.*)
- (*Îndemnându-se.*) La treabă!
- (*Îngrijorat.*) Dacă sunt tocmai la mijlocul mării?
- O să înot pe burtă o zi, două, un an, până obosesc bine, apoi pe spate, apoi într-o dungă. Apoi într-un deget, apoi într-un fir de păr, apoi într-un fir de suflet, apoi într-o răsuflare, apoi într-un geamăt. Ies eu la un liman.
- (*Dă să se arunce.*) Dar unde e... marea?
- Nu se vede un strop de apă.
- (*Speriat.*) S-o fi evaporat. O fi trecut pe aici vreun potop de foc și ne-a luat marea pe tălpi!
- Sclipea nisipul, și eu credeam că sunt nasturii valurilor.
- Mi s-a prostit vederea.
- (*Se dă jos, începe să se plimbe.*) O plajă?
- Poate e mai bine așa. Cine știe, singur, dacă aș fi reușit.
- (*Gest către peștele din care a ieșit.*)
- A făcut și el un bine.
- Săracul!
- Nu mai zice „săracul”! Ți-am mai spus.
- Nu mai zic. (*Pauză.*)
- E bine și afară.
- Peste tot e bine.
- Lasă, că știu eu.
- Aici e foarte bine.

- Ar trebui să fiu fericit.
- Chiar sunt.
- Nu.
- Așa e.
- Poate, mai târziu.
- Da, că fericirea nu vine niciodată atunci când trebuie.
- O să mă bucur pentru clipele astea, atât de importante, cine știe când.
- (*Zâmbind.*) Cum am sărutat prima fată – asta a fost demult –, n-am simțit nimic, decât un gust de carne. Un gust de mână. Parcă sărutasem o mână în plus.
- N-am putut sesiza deosebirea, fiorul.
- Așa se întâmplă.
- Abia după vreo două zile, m-a apucat o fericire. Așa din senin.
- La urmă, mi-am dat seama că din cauza sărutului ăluia.
- Așa și acum.
- Simt numai că am pus piciorul pe uscat și că mă duc acasă.
- Încotro o veni casa mea?
- Să-ntreb pe cineva
- Cam pustiu pe aici.
- Unde-or fi?
- La pescuit.
- Ce să-i faci, burta cere.
- Și a lor, și a peștilor.
- Taci!
- N-am zis-o cu răutate.
- (*Strigă.*) Hei, oameni buni!... (*Intră Pescarul I și pescarul II. Ambii au în spinare bârnele.*)
- Și voi?! Grozav! Pe unde-ați ieșit?
- V-ați luat bârnele. Or fi început să se ruineze casele voastre, așa e. Totuși, nu trebuie să vă omorâți cărându-le tocmai de pe târâmul celălalt. Or mai fi și pe la noi lemne. (*Râzând.*) Sau ați vrut să-i faceți pagubă?! (*Scena începe să se clatine, cei doi pescari ies.*)
- (*Suspicios.*) De ce întâlnesc mereu aceiași oameni?
- S-o fi-ngustat lumea până într-atâta? E prea mică lumea, întâlnim la fiecare pas numai umbre. Copaci, păsări, gânganii, la fiecare pas. Și cu toate trebuie să fim atenți, să le dăm bună ziua, să le întrebăm ce mai fac.
- (*Înțelegând.*) Îngrozitor.
- Mă miram eu de ce nu sunt fericit!
- (*Se suie pe movila de pietre.*) Ce vezi?
- Orizontul.
- Ce e orizontul ăla?
- (*Îngrozit.*) O burtă de pește.
- Și după burta aia ce vine?
- Alt orizont.
- Ce e orizontul acela?
- O burtă de pește uriaș
- Ia mai uită-te odată. (*Iona privește, apoi își acoperă ochii cu palmele.*)
- Ce-ai văzut?
- Nimic.
- Ce-ai văzut?

- Nimic, decât un șir nesfârșit de burți. Ca niște geamuri puse unul lângă altul.
- Închis între toate aceste geamuri!
- Sunt ca un Dumnezeu care nu mai poate învia. I-au ieșit toate minunile, și venirea pe pământ, și viața, până și moartea, dar odată ajuns aici, în mormânt – nu mai poate învia. Se dă cu capul de toți pereții, cheamă toate șiretlicurile minții și ale minunii, își face vânt în dumnezeire ca leul, la circ, în aureola de foc. Dar cade în mijlocul flăcărilor. De atâtea ori a sărit prin cer, nici nu s-a gândit c-o să se poticnească tocmai la înviere!
- Și lumea-l așteaptă sus.
- Toți cred în el, unii sunt aproape distrați de atâta credință. Acuș-acuș or să înflorească lespezile mormântului ca petalele unui nufăr, și mortul va învia, cum e și firesc, după atâta așteptare a omenirii. Și se va înălța la cer, dându-ne și nouă un exemplu luminos.
- Că noi, oamenii, numai atâta vrem: un exemplu de înviere. Apoi ne vom duce liniștiți la casele noastre, să murim bine, omenește, pe la casele noastre.
- Dar vrem să-l vedem mai întâi pe el.
- Iar el e aici, în mormânt, la capătul puterilor, și nici nu mai are glas să urle până la ei: „Oameni buni, învierea se amână!”
- (*Cu glas stins, impersonal.*) Un pescar sărac pe malul mării trăgea și el cu năvodul la pești foarte mici... Și cum stătea el așa, deodată se căscă apa, și un chit uriaș... (*Rejoacă scena. Pauză.*)
- Dar cine era omul acela? Ce gândea?
- Și de ce tocmai el?
- Puteți să-mi spuneți?
- Nimeni nu suflă nici un cuvânt...
- Precis, nenorocitul n-a mai reușit să spintece burta imensă.
- (*Făcându-și curaj.*) Dar eu...
- (*Meditativ.*) Problema e dacă mai reușești să ieși din ceva, odată ce te-ai născut. Doamne, câți pești unul într-altul!
- Când au avut timp să se așeze atâtea straturi?
- Lumea există hăt, de când...
- (*Luminat.*) Toate lucrurile sunt pești.
- Hm! Naiv ce sunt! Poate că am trecut de mult de locul unde eram la început. Vezi, trebuia să-l însemn și pe ăsta. Mă opream acolo și trăiam în continuare. Ca toată lumea. Nici nu-mi dădeam seama că totul plutește. Așa e, trebuie să punem semne la fiecare pas, să știi unde să te oprești. În caz de ceva. Să nu tot mergi înainte. Să nu te *rătăcești* înainte.
- (*Meditativ.*) Afară... (*rectificând ultimul gând.*) Un astfel de loc trebuie să existe. Poate nu prea mare să încapi tot... Dar așa, măcar cât a-ți întipări tălpile în el. Pentru o clipă. Apoi să vină altul cu tălpile lui arse de noapte. Și altul. Trebuie să fie pe undeva această palmă de loc...
- (*Ironic.*) E o proorocie? Ce prooroc ai mai fost și tu! Viitorul am văzut ce bine ți l-ai ghicit. Ia încearcă acum să prezici *trecutul*. Să vedem dac-o nimerești măcar cu asta, proorocule! Încearcă să-ți amintești *totul*. (*Își acoperă cu mâinile fața, stă așa câteva clipe, dă din cap că nu poate.*) E ceață!
- Încearcă să-ți amintești măcar ceva. (*Același joc.*) Ce ceață! (*Îngrozit.*) Nu-mi aduc aminte nici o limbă-n vânt. (*Pauză.*)

- (*Cu mâna streașină la ochi.*) Cum se numeau bătrânii aceia buni, care tot veneau pe la noi când eram mic? Dar ceilalți doi, bărbatul cel încrunțat și femeia cea harnică, pe care-i vedeam des prin casa noastră și care la început nu erau așa bătrâni? Cum se numea clădirea aceea în care-am învățat eu? Cum se numeau lucrurile pe care le-am învățat eu? Ce nume purta povestea aia cu patru picioare, pe care mâncam și beam și pe care am jucat de câteva ori? În fiecare zi vedeam pe cer ceva rotund, semăna cu o roată roșie, și se tot rostogolea numai într-o singură parte – cum se numea? Cum se numea drăcia aceea frumoasă și minunată și nenorocită și caraghioasă, formată de ani, pe care am trăit-o eu? Cum mă numeam eu? (*Pauză.*)
- (*Iluminat, deodată.*) Iona.
- (*Strigând.*) Ionaaa!
- Mi-am adus aminte: Iona. Eu sunt Iona.
- Și acum, dacă stau bine să mă gândesc, tot eu am avut dreptate. Am pornit-o bine. Dar *drumul*, el a greșit-o. Trebuia s-o ia în partea cealaltă.
- (*Strigă.*) Iona, Ionaaa!... E invers. Totul e invers. Dar nu mă las. Plec din nou. De data aceasta, te iau cu mine. Ce contează dacă ai sau nu noroc? E greu să fii singur.
- (*Scoate cuțitul.*) Gata, Iona? (*Își spintecă burta.*) Răzbim noi cumva la lumină.

CORTINA